

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 32Cb/18/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1116202621
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ildikó Kohoutová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2021:1116202621.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I sudkyňou JUDr. Ildikó Kohoutovou v spore žalobcu: CUBE DESIGN s.r.o. so sídlom Moyzesova 5, 811 05 Bratislava, IČO: 36 688 169, právne zastúpený: JUDr. Eva Krištofiaková, advokátka so sídlom Zelená 11, 900 45 Malinovo proti žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, IČO: 00 151 700 o zaplatenie príslušenstva, takto

rozhodol:

I. Súd z a s t a v u j e konanie v časti úroku z omeškania vo výške 4% ročne zo sumy 1.316,58 EUR od 31.01.2016 do zaplatenia.

II. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 1.316,58 EUR od 31.01.2016 do 06.06.2018 a úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.303,63 EUR od 07.06.2018 do 18.07.2019, to všetko v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Súd p r i z n á v a žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou na tunajší súd 08.02.2016 domáhal, aby súd žalovaného zaviazal na zaplatenie sumy 1.316,58 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,05 % p.a. zo sumy 1.316,58 EUR od 31.01.2016 do zaplatenia z dôvodu neoprávneného krátenia poisťného plnenia žalovaným.

2. Právna zástupkyňa žalobcu pred otvorením pojednávania uskutočneného dňa 27.06.2019 doložila do spisu krátkou cestou podanie označené ako čiastočné späťvzatie v časti istiny, z ktorej však vyplýva aj späťvzatie v časti úrokov z omeškania. Z obsahu spisového materiálu však vyplýva, že znížený úrok z omeškania si právna zástupkyňa žalobcu uplatnila už v podaní zo dňa 12.03.2018, kde navrhla súdu, aby žalovaného zaviazal na zaplatenie istiny spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05%.

3. Následne súd prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 27.06.2019 vydal vo veci rozsudok, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť istinu vo výške 1.303,63 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% p.a. zo sumy 1.316,58 EUR od 31.01.2016 do 06.06.2018, úrok z omeškania vo výške 5,05 % p.a. zo sumy 1.303,63 EUR od 07.06.2018 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), zastavil konanie v časti istiny vo výške 12,95 EUR (výrok II.) a priznal žalobcovi voči žalovanému náhradu trov konania vo výške 100%, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí uznesením, ktoré vydá súdny úradník (výrok III.)

4. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, a to voči I. výroku v časti týkajúcej sa úrokov z omeškania a voči III. výroku. Krajský súd v Bratislave uznesením č.k. 4Cob/221/2019-157 zo dňa 14.05.2020 v napadnutej časti zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava I č.k. 32Cb/18/2016-128 zo dňa 27.06.2019 a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie, že v časti odôvodnenia priznania nároku na úroky z omeškania bolo jeho rozhodnutie nepreskúmateľné, keď sa súd obmedzil len na uvedenie výšky a obdobia, za ktoré priznáva úrok z omeškania, a to bez toho, aby vysvetlil ako k takémuto právnomu záveru dospel a na základe akých ustanovení právnych predpisov tento nárok žalobcu posúdil. Zároveň upriamil pozornosť súdu na teoretické východiská v danom čase reprezentované rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/145/2017 zo dňa 22.11.2018. Napokon sa stotožnil s výhradami žalovaného voči rozhodnutiu o pomere úspechu strán v spore (III. výrok napadnutého rozsudku), keď poukázal na skutočnosť, že žalobca si v žalobe uplatnil úrok z omeškania vo výške 9,05%, v ďalších podaniach však žiadal už len istinu s úrokom vo výške 5,05% zo žalovanej istiny, avšak súd na túto odlišnosť v žalobnom petite nereagoval a s uvedeným sa nevysporiadal ani súd v odôvodnení rozsudku, pričom žalobcovi priznal v spore plný úspech. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie pokyn, aby vyhodnotil uplatnený nárok žalobcu v časti nároku týkajúceho sa úroku z omeškania, odstránil vytýkané nedostatky a svoje rozhodnutie zároveň presvedčivo odôvodnil.

6. Na pojednávaní konanom dňa 03.05.2021 súd dopytoval právnu zástupkyňu žalobcu k nedostatku v petite, ktorý vytkol odvolací súd, spočívajúcom v rozdielnej výške uplatňovaného úroku z omeškania a zároveň ju požiadal, aby uviedla aktuálne znenie petitu. Právna zástupkyňa žalobcu na to uviedla, že v žalobe boli uplatnené úroky z omeškania vo výške 9,05 % ročne zo sumy 1.316,58 EUR do od 31.1.2016 do zaplatenia, pričom vzhľadom k tomu, že sa jedná o plnenie zo zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon o PZP“) a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) vzal žalobca žalobu v časti úroku z omeškania vo výške 4 % späť. Čo sa týka trov konania predložila súdu uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“) sp.zn. I. ÚS 387/2018, z ktorého vyplýva, že v prípade ak je uhradená celá istina existuje nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % a to bez ohľadu na príslušenstvo. S ohľadom na uvedené právna zástupkyňa žalobcu žiadala, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.316,58 EUR od 31.01.2016 do 06.06.2018 a úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.303,63 EUR od 07.06.2018 do 18.07.2019, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zaviazal protistranu na náhradu trov konania vo výške 100 %.

7. V nadväznosti na prednes právnej zástupkyne žalobcu právna zástupkyňa žalovaného uviedla, že sa pridržiava argumentov uvedených v odvolaní, pričom vo vzťahu k úrokom z omeškania poukazuje na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „NS SR“) reprezentovanú rozhodnutiami sp.zn. 3Cdo/145/2017, sp.zn. 1Cdo/212/2017, sp.zn. 7Cdo/109/2018. V zmysle čl. 2 základných zásad C.s.p. by mala byť uvedená otázka posudzovaná v súlade s judikatúrou NS SR. K otázke náhrady trov konania sa rovnako pridržiava argumentácie z podaného odvolania a rozhodnutie ponechala na uváženie súdu.

8. Súd nadviazal na už vykonané dokazovanie na pojednávaní 27.06.2019, oboznámil s obsahom spisu nadväzujúcim na toto pojednávanie a v zmysle ustanovenia § 204 C.s.p. skonštatoval, že dokazovanie listinami nevykoná, nakoľko odpisy listín boli v priebehu konania doručené a ich obsah nebol stranami spochybnený, uvedené sa týka listín založených v súdnom spise, a to: odvolanie z čl. 134, vyjadrenie k odvolaniu z čl. 139, vyjadrenie žalovaného z čl. 153 a na pojednávaní založené uznesenie ÚS SR sp.zn. I. ÚS 387/2018-21 zo 14.11.2018.

9. Podľa § 145 ods. 2 C.s.p., ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzátí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

10. Podľa § 146 ods. 1 C.s.p. súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

11. Vzhľadom k tomu, že k späťvzatiu došlo ešte pred prvým pojednávaním, súd v tejto časti konanie zastavil bez ohľadu na súhlas protistrany a v zmysle § 145 ods. 2 C.s.p. a o čiastočnom späťvzátí žaloby rozhodol súd v konečnom rozhodnutí (I. výrok).

12. Predmetom sporu teda zostalo príslušenstvo pozostávajúce z úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.316,58 EUR od 31.01.2016 do 06.06.2018 a úrok z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.303,63 EUR od 07.06.2018 do 18.07.2019.

13. Podľa § 11 ods. 7 zákona o PZP v relevantnom znení, poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia.

14. Podľa § 11 ods. 8 zákona o PZP v relevantnom znení, ak poisťovateľ nesplní povinnosť podľa odseku 6, je povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu (§ 517 ods. 2 OZ).

15. Podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP v relevantnom znení, náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

16. Podľa 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

17. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

18. Žalobca si v žalobe uplatnil úrok z omeškania podľa § 369 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „ObZ“), ktorý následne modifikoval práve vo svojom čiastočnom späťvzati a v spojení s odôvodnením na pojednávaní konanom dňa 03.05.2021 je zrejme, že si ho uplatnil v zmysle § 517 ods. 2 OZ.

19. Z rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 3Cdo/145/2017 vyplýva, že povinnosť zaplatiť úroky z omeškania žalovanému vzniká až doručením právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody a žalovaný by sa tak do omeškania mohol dostať až v prípade nesplnenia si povinnosti, ktorá bola uložená právoplatným rozhodnutím, zaplatiť žalobcovi súdom priznanú náhradu škody. Dovolací súd zároveň v rozhodnutí uviedol, že peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania upravená v § 11 ods. 8 zákona o PZP je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v ustanovení § 11 ods. 6 písm. a/ alebo b/ zákona o PZP, účelom ktorej je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom tejto sankcie nezostala nečinná, aby bola nútená oznámiť v lehote troch mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poistnej udalosti.

20. Vo vzťahu k predmetnému uzneseniu najvyššieho súdu súd prvej inštancie uvádza, že podkladom právneho posúdenia konkrétnej veci konajúcimi súdmi, v nadväznosti na uplatnený úrok z omeškania, bola situácia, kedy si žalobca uplatnil úrok z omeškania podľa § 11 ods. 8 zákona o PZP, pričom v danom prípade súdy uviedli, že tento nárok žalobcovi nemohol vzniknúť vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná poisťovňa v zákonnej lehote troch mesiacov poskytla žalobcovi vysvetlenie (odmietnutie plnenia), čím si splnila povinnosť podľa § 11 ods. 6 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z. z.

21. V prejednávanej veci si však žalobca uplatnil úrok z omeškania v zmysle § 369 ods. 2 ObZ, resp. § 517 ods. 2 OZ, čo je odlišný prípad, na ktorý uvedený záver dovolacieho súdu nemožno vzťahovať. Dovolací súd neposkytol vo svojom rozhodnutí právne posúdenie situácie, kedy si žalobca uplatňuje úrok z omeškania podľa Občianskeho zákonníka, preto akúkoľvek precedenčnú záväznosť, hoci aj obiter dictum vysloveného záveru o tom, že povinnosť zaplatiť úroky z omeškania vzniká až doručením právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody a poisťovňa by sa tak do omeškania mohla dostať až v prípade nesplnenia si povinnosti, ktorá bola uložená právoplatným rozhodnutím zaplatiť žalobcovi súdom priznanú náhradu škody, za situácie kedy sa dovolací súd vo svojom výklade žiadnym spôsobom nevysporiadal so znením ustanovenia § 11 ods. 7 prvej časti vety zákona o PZP určujúceho splnosť poistného plnenia do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie, považuje vo veci konajúci súd za nevzťahujúcu sa na prejednanú vec. Takto naformulovaný záver najvyššieho súdu

o tom, že povinnosť zaplatiť úroky z omeškania vzniká poisťovni, ako žalovanej v spore (čo vyplývalo zo skutkového stavu veci), až doručením právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody a poisťovňa by sa tak do omeškania mohla dostať až v prípade nesplnenia si povinnosti, ktorá bola uložená právoplatným rozhodnutím zaplatiť žalobcovi súdom priznanú náhradu škody, bez akéhokoľvek ďalšieho odôvodnenia tohto záveru, v samotnej svojej podstate navyše naráža aj na skoršiu rozhodovaciu činnosť najvyššieho súdu reprezentovanú napr. uznesením najvyššieho súdu sp.zn. 4Cdo/166/2007 z 27.01.2009 a rozsudkom najvyššieho súdu (hoci aj ako súdu odvolacieho) sp.zn. 3Obo/29/2016 z 27.06.2017, ktorá sa síce vzťahuje na právnu úpravu splatnosti poistného plnenia podľa § 797 ods. 3 prvá veta OZ, no reprezentuje názor, že pokiaľ žalovaná poisťovňa vykonala šetrenie za účelom zistenia vzniku a príčin škodovej udalosti a tiež za účelom zistenia rozsahu povinnosti poskytnúť plnenie, ktoré bolo nepochybne žalovanou aj riadne ukončené a napriek tomu neposkytla žalobcovi poistné plnenie, hoci tak mala urobiť, dostala sa s plnením dlhu do omeškania, a to uplynutím pätnásteho dňa od skončenia šetrenia potrebného na zistenie rozsahu povinnosti plniť. Ak teda odvolací súd za daného stavu veci dospel k právnomu názoru, že žalovaná sa s plnením plnenia z poistnej zmluvy dostala do omeškania až uplynutím 15-dňovej lehoty od právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu, pretože sa v šetrení pokračuje aj vo forme dokazovania v súdnom spore, ktorého predmetom je práve takéto poistné plnenie a teda vyšetrenie je skončené až právoplatnosťou súdneho rozhodnutia, jeho rozsudok v dovolaní napadnutej časti spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (viď uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/166/2007).

22. Len nad rámec uvedeného vo veci konajúci súd si zároveň dovoľuje poukázať aj na skutočnosť, že ústavná sťažnosť, podaná vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/145/2017 z 22. novembra 2018, bola Ústavným súdom Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 309/2020 prijatá na ďalšie konanie a do dňa vyhlásenia rozhodnutia v tejto veci o nej nebolo rozhodnuté.

23. Konajúci súd v tomto smere uvádza, že zavedením ustanovenia § 11 ods. 6 a na to nadväzujúceho sankčného ustanovenia § 11 ods. 8 zákona o PZP došlo k transponovaniu Smernice 2000/26/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 16. mája 2000 (ďalej len „Smernica“), z ktorej článku 4 ods. 6 vyplýva, že zavedená sankcia zabezpečuje povinnosť ukončenia prešetrenia poistnej udalosti v stanovenej trojmesačnej lehote. Zo znenia uvedenej Smernice však nevyplýva, že by zavedením takejto sankcie mal byť dotknutý prípadný nárok na úrok z omeškania, ktorý vyplýva z vnútroštátnej úpravy a viaže sa na prípad omeškania s plnením peňažnej povinnosti. Naopak z odôvodnenia Smernice vyplýva, že je vhodné zaručiť, aby poškodená osoba mala osobitné právo na rýchle poskytnutie poistného plnenia a preto je potrebné zaviesť do vnútroštátneho práva primerane účinné a systematické finančné alebo rovnocenné administratívne sankcie; avšak podmienkou je, aby zodpovednosť a vzniknutá škoda boli nespochybniteľné, aby poisťovňa bola schopná realizovať zodpovedajúce plnenie v predpísanej lehote; zodpovedajúce plnenie náhrady by malo byť vyhotovené písomne a malo by obsahovať dôvody, na základe ktorých bola posúdená zodpovednosť a samotná škoda (bod 18 odôvodnenia Smernice). Okrem týchto sankcií je vhodné zaviesť povinnosť platenia úrokov z výšky náhrady stanovenej poisťovňou alebo súdom poškodenej osobe, ak sa plnenie nerealizovalo v zmienenej predpísanej lehote; ak má členský štát platné vnútroštátne predpisy, ktoré obsahujú požiadavku platenia úroku z omeškania, toto ustanovenie sa môže vykonať odkazom na tieto predpisy (bod 19 odôvodnenia Smernice).

24. Pre zákon o PZP, ako lex specialis upravujúci určitú oblasť poistenia, vo vzťahu k Občianskemu zákonníku, platí, že jeho ustanovenia majú prednosť pred ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ako lex generalis. So zreteľom na uvedené, súd pri otázke posúdenia splatnosti poistného plnenia neaplikoval ustanovenie § 797 ods. 3 OZ, ale pri existencii špeciálneho ustanovenia týkajúceho sa splatnosti poistného plnenia v rámci zákona o PZP, aplikoval na daný prípad ustanovenie § 11 ods. 7 zákona o PZP.

25. Z ustanovenia § 11 ods. 7 zákona o PZP vyplýva splatnosť poistného plnenia, a to do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia. V prípade prvej možnosti je reflektované skončenie prešetrovania poistnej udalosti a stanovená povinnosť výplaty poistného plnenia (ako peňažného plnenia) v určenej lehote od jeho skončenia. V prípade druhej možnosti je

otázne, kto je zaviazaným subjektom v súdnom rozhodnutí. Pokiaľ poškodený využil možnosť priameho uplatnenia nároku podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP a nárok voči poisťovni uplatnil v súdnom konaní, potom je osobitné ustanovenie o splatnosti poistného plnenia obsolentné, keďže právo poškodeného na poskytnutie poistného plnenia je dané inštitútom vykonateľnosti súdneho rozhodnutia podľa § 232 ods. 1, 2 CSP, a to márnym uplynutím lehoty na plnenie. Rovnako by v takom prípade nedávala zmysel ani požiadavka doručenia právoplatného súdneho rozhodnutia poisťovni, pretože lehota na plnenie je pochopiteľne viazaná na právoplatnosť rozhodnutia a nie na doručenie právoplatného rozhodnutia strane sporu. Vzhľadom k uvedenému sa súd prikláňa k názoru vyjadrenému aj v odbornej literatúre (Petruľák, M., Šulíková, M. Poistné zmluvy. Praha: C. H. Beck, 2012, str. 103-104), podľa ktorého je poisťovňa povinná poskytnúť poistné plnenie po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody v prípade, ak je v súdnom rozhodnutí zaviazaný na zaplatenie náhrady škody poistený škodca.

26. Dôvodová správa k zákonu o PZP navyše uvádza, že „Splatnosť poistného plnenia zákon viaže podobne ako tomu bolo doteraz na dobu 15 dní po skončení šetrenia potrebného na zistenie výšky povinnosti poistiteľa nahradiť škodu. Rovnaká lehota platí, ak o nároku poškodeného rozhoduje súd, bez ohľadu na to, či poškodený žaloval poistiteľa alebo poisteného.“ Aj s odkazom na uvedené a opätovne stotožniac sa s názorom prezentovaným autormi vyššie citovanej publikácie možno hovoriť o nedostatočnej precízности zákonodarcu pri stanovení lehoty na plnenie zo strany poisťovne (v prípade, ak bol škodca a nie poisťovňa v rozhodnutí zaviazaný na zaplatenie náhrady škody), pretože ak bolo zámerom zákonodarcu zľadiť lehotu, ktorá je daná na plnenie škodcovi súdnym rozhodnutím, s lehotou, ktorú má na plnenie poisťovateľ, potom bol tento zámer zmarený práve stanovením začiatku plynutia lehoty až na moment doručenia právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody, pričom v tomto ohľade zároveň požiadavka na výplatu poistného plnenia v lehote určenej súdnym rozhodnutím vyznieva nadbytočne.

27. Samotná otázka splatnosti poistného plnenia má však vplyv na nárok osoby s právom na výplatu poistného plnenia na úroky z omeškania. Pokiaľ nespĺní poisťovňa svoj záväzok riadne a včas, t.j. neposkytne poistné plnenie v lehote splatnosti určenej zákonom, dostáva sa do omeškania s plnením peňažného dlhu, čo znamená právo osoby na poistné plnenie na úroky z omeškania. Tento nárok je daný na základe § 517 ods. 2 OZ, pretože nie je žiadny dôvod vyčleniť poistnoprávny vzťah z okruhu záväzkových vzťahov. Nárok na úroky z omeškania vzniká preto osobe s právom na poistné plnenie prvým dňom po uplynutí lehoty na poskytnutie poistného plnenia zo strany poisťovne.

28. S poukazom na uvedené, vo veci konajúci súd má za to, že ustanovenie § 11 ods. 8 zákona o PZP má povahu sankcie za nespĺnenie nepeňažnej povinnosti uvedenej v ustanovení § 11 ods. 6 zákona o PZP poisťovateľom, a to skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a oznámiť výšku poistného plnenia do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný, resp. poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poistné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a výška poistného plnenia.

29. Sankcia vyplývajúca z ustanovenia § 11 ods. 8 zákona o PZP však na rozhodovaný spor nedopadá. Pokiaľ poisťovateľ oznámil v zákonnej lehote, že plniť nebude, prípadne bude plniť len čiastočne, nezabavuje ho to povinnosti v prípade úspechu poškodeného v súdnom konaní zaplatiť poškodenému aj úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ, lebo svoju povinnosť riadne prešetriť škodovú udalosť a plniť peňažný nárok v zákonnej lehote, t.j. v lehote 15 dní po skončení prešetrovania škodovej udalosti, nespĺnil. Obdobný záver vyplýva zároveň aj z rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1Cob/100/2019 z 21.05.2020 a sp. zn. 2Cob/200/2019 z 29.09.2020.

30. Vo vzťahu k uvedeným záverom súd poukazuje aj na závery vyjadrené v rozsudku Krajského súdu v Žiline sp.zn. 10Co/23/2020 z 30.12.2020, v zmysle ktorých vo vzťahu k otázke okamihu vzniku omeškania žalovaného s plnením peňažného dlhu poukazuje na to, že výklad príslušných ustanovení smerujúci k tomu, že poisťovateľ môže byť úrokmi z omeškania sankcionovaný len pre nespĺnenie formálnej povinnosti vyplývajúcej z § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. a teda nenesie nijakú zodpovednosť za nesprávne zistenie rozsahu plnenia a jeho poskytnutie, odporuje nielen účelu

zakomponovania priameho nároku poškodeného voči poisťovateľovi do vnútroštátnej právnej úpravy, ale popiera aj podstatu záväzkovo- právnych vzťahov, ktorou je riadne a včasné plnenie si zmluvných povinností. Je neakceptovateľné, aby nebol úrokom z omeškania sankcionovaný poisťovateľ za to, že poškodenému „neprizná“ plnenie vôbec, resp. ho nedôvodne zníži; postačujúcim by - podľa žalovaného - bolo, ak uvedené poškodenému riadne a včas oznámi. Práve takýto prístup vedie k nevhodnej praxi, kedy poisťovne (zo skúseností odvolacieho súdu možno uviesť, že minimálne s nedostatkom „dobrého úmyslu“) pri prvom posúdení nároku poškodeným ich nároky neopodstatnene výrazne kráčia, eventuálne ich vôbec neakceptujú. Činia tak v podstate bez akéhokoľvek rizika, pretože ak ich dotknuté subjekty (spravidla po opakovanej vzájomnej komunikácii) aj zažalujú, v zmysle nimi prezentovaného výkladu by sa v omeškaní mohli/mali ocitnúť až právoplatnosťou súdneho rozhodnutia. Ide o však o maximálne účelovú argumentáciu. Žalovaný ako poisťovateľ je v kontexte riešenej problematiky rovnakým dlžníkom ako každý iný subjekt. Jeho povinnosť plniť vzniká v zákonom určenej lehote (§ 11 ods. 7 prvá alinea zákona č. 381/2001 Z.z.) a v zákonom/v zmluve vymedzenom rozsahu. Pokiaľ tento rozsah zistí nesprávne (nie je podstatné či vedome alebo či „len“ na základe vlastných nedôsledností) - v menšom rozsahu, resp. plnenie, ktoré by mal poškodenému objektívne poskytnúť, neopodstatnene zníži, potom úrok z omeškania je sankciou za toto nesprávne zistenie rozsahu plnenia, resp. nedôvodné zníženie nároku poškodeného. Pre úplnosť krajský súd dopĺňa, že úprava sankcie v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. je špeciálnou úpravou vo vzťahu k porušeniu povinností poisťovateľa ustanovených v § 11 ods. 6 označeného zákona (vykonať a ukončiť prešetrovanie oznámenej poisťovej udalosti, ako i informovať o svojich záveroch poškodeného). Relevantným teda nie je iba samotné včasné ukončenie šetrenia škodovej/poisťovej udalosti, ale aj poskytnutie poškodenému poisťového plnenia. Napokon platí, že predmetná právna otázka skutočne nie je ustálenou v rámci rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (čl. 2 ods. 2 CSP). Zároveň je však v rozoberanej súvislosti podstatné, že okresný súd (čiastočne i v spojení s dôvodmi tohto - odvolacieho - rozhodnutia, keďže konanie v I. a odvolacej inštancii tvorí jeden celok) dostatočne zdôvodnil/vysvetlil svoj právny názor, t.j. argumentačne sa s riešením predmetnej právnej otázky plnohodnotne vyrovnal, preto nekonal v rozpore s princípom právnej istoty (bližšie napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 144/2014 z 13.5.2014).

31. Obdobne súd poukazuje aj na rozsudok Okresného súdu v Žiline sp.zn. 38Cb/13/2018 zo dňa 05.02.2019. K uplatnenému nároku žalobcu na zaplatenie úroku a poukazu na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 145/2017 súd v tomto rozsudku skonštatoval, že tento rozsudok je rozhodnutím najvyššej súdnej autority - Najvyššieho súdu SR, treba však tiež konštatovať, že právny názor v ňom obsiahnutý zrejme ešte nemožno považovať za výsledok ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít v zmysle čl. 2 ods. 2 CSP, keďže tento rozsudok (hoci vydaný v dovolacom konaní) zatiaľ nebol publikovaný v oficiálnej Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu súdov SR. Podľa názoru súdu sa ustanovenie § 11 ods. 8 z. č. 381/2001 Z.z. týka len prípadu omeškania poisťovateľa s plnením jeho nepeňažnej povinnosti podľa § 11 ods. 6 predmetného zákona riadne a včas začať a skončiť prešetrovanie poisťovej udalosti a jeho výsledky riadne oznámiť poškodenému. Nezaobera sa naopak omeškaním poisťovateľa so splnením jeho inej právnej povinnosti peňažného charakteru a to včas a riadne poskytnúť poškodenému plnenie náhrady škody, ktoré poisťovateľovi žalobca riadne preukázal. Ustanovenie § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. nevylučuje vznik nároku poškodeného na úrok z omeškania pri samotnom omeškaní s poskytnutím peňažného plnenia náhrady škody zo strany poisťovateľa, a preto nie je možné na základe tohto ustanovenia v takomto prípade nárok na úrok z omeškania u poškodeného vylúčiť. Predmetné ustanovenie neustanovuje, že poškodený má nárok na úrok z omeškania len v prípade v ňom uvedenom. Pri akceptácii názoru vysloveného v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 145/2017 by v zásade poisťovnía bola hrozbou sankcie v podobe úrok z omeškania motivovaná iba k splneniu svojich nepeňažných povinností riadne prešetriť poisťovnú udalosť a výsledok oznámiť poškodenému, no nie k plneniu svojej povinnosti peňažného charakteru poskytnúť poisťové plnenie. Dovedené ad absurdum - pre poisťovňu by bolo výhodné a priori každý poisťový nárok odmietnuť a každú poisťovnú udalosť iba prešetriť, oznámiť poškodenému v každom prípade akékoľvek dôvody, pre ktoré odmieta poskytnúť poisťové plnenie a poisťové plnenie poskytnúť až v dôsledku podanej žaloby. Nie každý poškodený by svoj nárok uplatnil súdnou cestou a prípadné neuplatnené nároky poškodených by mohli prevýšiť eventuálne náklady poisťovne na úhradu trov konania žalobcov. Takýto postup poisťovne by podľa názoru súdu nemohol byť v súlade so spravodlivosťou. Súd si nedovolí vysloviť, že by takto žalovaný úmyselne postupoval (nakoniec žalovaný poisťové plnenie pred podaním žaloby čiastočne poskytol), hoci aj v posudzovanej veci došlo k úhrade časti poisťového plnenia až v dôsledku podania žaloby (a stojí za povšimnutie, že suma bola uhradená aj s úrokom z omeškania). Uvedenými úvahami súd ilustruje dôvody prečo sa odkláňa od názoru vysloveného Najvyšším súdom

Slovenskej republiky ako najvyššej súdnej autority (čl. 2 ods. 3 CSP, hoci ako súd vysvetlil vyššie, spomenutý rozsudok NS SR prvoinštančný súd nepovažuje za výsledok ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít). Nespravodlivosť výkladu týkajúceho sa nároku poškodeného na úroky z omeškania je vo vzťahu k poškodenému zreteľnejšia aj vo svetle faktu, že poškodený je tzv. nedobrovoľným veriteľom, t.j. veriteľom, ktorý sa stal veriteľom nie na základe svojej vôle, ale nútene - nedobrovoľne v dôsledku protiprávneho konania v dôsledku, ktorého mu vznikla škoda. Navyše výklad, podľa ktorého by jedna kategória dlžníkov (poisťovne pri nárokoch z povinného zmluvného poistenia) bez legitímneho dôvodu z hľadiska možnosti uplatnenia úrokov z omeškania voči nim (súd nateraz takýto legitímny dôvod nenachádza, naopak, javí sa, že poškodený je v tomto prípade slabšou stranou právneho vzťahu), mala byť vo výhodnejšom postavení oproti iným dlžníkom, podľa názoru súdu, naráža aj na ústavný princíp rovnosti (čl. 12 ods.1 Ústavy) a právo vlastníť majetok (čl. 20 Ústavy). Vedený týmito úvahami sa prvoinštančný súd nestotožnil s názorom vysloveným v rozsudku NS SR sp.zn. 3Cdo 145/2017 z 22.11.2018 a priznal žalobcovi ním uplatnený nárok na zaplatenie úroku z omeškania (obdobne aj rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 8Co/132/2019 zo dňa 27.09.2019).

32. S uvedenými názormi sa vo veci konajúci súd stotožňuje a považuje ich za vhodne dopĺňujúce vlastné právne závery (body 16-27), pričom má za to, že sa v tomto smere dostatočne vysporiadal s teoretickými východiskami, ktoré majú pôvod v rozhodnutí najvyššieho súdu sp.zn. 3Cdo/145/2017 a z neho vychádzajúcich sp.zn. 7Cdo/109/2018 a sp. zn. 1Cdo/212/2017. Zároveň právny názor v nich obsiahnutý podľa názoru súdu ešte nemožno považovať za výsledok ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít v zmysle čl. 2 ods. 2 C.s.p., keďže ani jedno z predmetných rozhodnutí zatiaľ nebolo publikované v oficiálnej Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, pričom opätovne súd poukazuje na skutočnosť, že samotné rozhodnutie sp.zn. 3Cdo/145/2017 a v ňom obsiahnuté závery (a z ktorých vychádzajú aj závery uvedené v rozhodnutiach sp.zn. 7Cdo/109/2018 a sp.zn. 1Cdo/212/2017) budú podrobené prieskumu realizovaného Ústavným súdom Slovenskej republiky.

33. Vzhľadom k tomu, že žalovaný bol v omeškaní s vyplatením časti poistného plnenia, na ktoré mal žalobca nárok, vznikol tak žalobcovi nárok na úrok z omeškania s plnením peňažnej povinnosti, počnúc dňom omeškania, teda dňom po uplynutí lehoty 15 dní po skončení prešetrovania, potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie. Žalobca si uplatnil právo na zákonné úroky z omeškania vyčíslené od 15. dňa nasledujúceho po oznámení poisťovne o skončení šetrenia poistnej udalosti (15.12.2015 + 15 dní), t.j. od 31.12.2015 v časti opravy motorového vozidla a od 31.01.2016 v časti prenájmu náhradného motorového vozidla. Žalobca si uplatnil úroky z omeškania až od uplynutia šetrenia škodovej udalosti v časti prenájmu náhradného motorového vozidla, čo je pre žalovaného priaznivejšie.

34. Vzhľadom na to, že dátum úhrady istiny nebol protistranou rozporovaný, s ohľadom na všetko uvedené súd priznal žalobcovi žalovaný úrok z omeškania tak, ako je uvedené vo výroku II. tohto rozsudku.

35. Vo vzťahu k čiastočnému úspechu žalobcu ohľadne príslušenstva a jeho neúspechu vo zvyšnej časti príslušenstva súd poukazuje na to, že v prípade, ak je príslušenstvo uplatnené spolu s pohľadávkou, jeho súdom priznaná výška nemá vplyv na posúdenie úspechu žalobcu v konaní. Pre posúdenie úspechu v konaní je limitujúce rozhodnutie o uplatnenej pohľadávke (podporne viď napr. rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Cob/210/2019 zo dňa 01.07.2020, sp. zn. 1Cob/76/2019 zo dňa 18.06.2020) a obdobne aj uznesenie ÚS SR sp.zn. I. ÚS 387/2018 zo 14.11.2018.

36. V uvedených rozhodnutiach jednotlivé senáty Krajského súdu v Bratislave vyslovili právny názor, že je nesprávny postup súdu prvej inštancie, keď vypočítal výšku nároku na náhradu trov konania, pričom vychádzal zo súčtu žalovanej pohľadávky a kapitalizovanej hodnoty príslušenstva, pretože mal vychádzať iba zo žalovanej pohľadávky. Pre potreby rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania je možné vychádzať z príslušenstva pohľadávky len v prípade ak je nárok na zaplatenie príslušenstva žalovaný samostatne. Žalobca mal teda úspech v konaní v celom rozsahu uplatnenej istiny. Úspech vo veci súd vždy skúma čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Civilný sporový poriadok zohľadňuje pomer úspechu vo veci z priznanej istiny a nie z príslušenstva pohľadávky, pokiaľ je žalované spolu s istinou a nie samostatne. Taktiež súdny poplatok sa vyrubuje z istiny a nie z príslušenstva, pokiaľ ako bolo uvedené toto nie je predmetom samostatného nároku. Žalobca bol v

konaní v časti istiny plne úspešný, len v časti príslušenstva pohľadávky, t.j. úroku z omeškania, ktorý zobral čiastočne žalobca späť zavinil zastavenie konania v tejto časti. Vzhľadom k tomu, že bol žalobca v časti istiny úspešný v plnom rozsahu, s poukazom na vyššie uvedené právne závery, má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. (III. výrok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje, a to v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ustanovenia § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

V prípade, ak nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).